

Elmés lelemények

Minimum 2x45 perces szövegfeldolgozó,
szöveg- és képkalkotó óra
(magyar, kreatív írás, vizuális kultúra, technika)

Miről szól ez a tanegység?

A magyar tudósok sok felfedezéssel és találmánnyal gazdagították az emberiség kultúráját. Ezek közül néhányat ismerkedhetnek meg most a gyerekek. Majd belebújhatnak a feltalálók „bőrébe”, maguk is feltalálhatnak egy-egy képzeltek eszközt, és egy kisgyerek képzeletvilágán keresztül egy furcsa autómodellel is megismerkedhetnek.

Áttekintő vázlat

3.1 Találmányok és feltalálók	45 perc
3.1a Találmányok	10 perc
3.1b Elmés lelemények	20 perc
3.1c Találmányok között élünk	15 perc
3.2 Legyünk feltalálók	min. 45 perc
3.2a Legyünk mi is feltalálók!	25 perc
3.2b Marci autója	20 perc
Összesen:	min. 2x45 perc

Előkészületek

Az órablokk egy plusz órával bővíthető, amit főleg nagyobb létszámú, illetve kreatív, aktív osztályok számára ajánlunk. Így mindenki számára jobban lesz idő és lehetőség a tervezésre, kidolgozásra és bemutatásra.

3. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Laik Eszter – Misik-Nagy Rita: *Elmés lelemények* (részletek)
Tóth Krisztina: *Marci szerel*

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

 Internet, projektor, hangfal

 Szöveggyűjtemény

 Füzet, íróeszköz

Rajzlap, rajzeszköz

FELADATOK LEÍRÁSA

3.1 Találmányok és feltalálók

45
perc

3.1a Találmányok

A gyerekek oldják meg közösen a *Találmányok, felfedezések* című tankocka feladatát, ahol képeket és verssorokat kell párosítani! (A találmányok, felfedezések és a versrészletek **Laik Eszter – Misik-Nagy Rita: *Elmés lelemények*** című könyvéből valók. A tankocka elérhető a Reftantáron.)

10
perc

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek ismerjenek meg néhány magyar találmányt és felfedezést.

JEGYZETEIM

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Interaktív multimédiás feladat
Beszélgetés, információgyűjtés
Barkochba játék
Érvek gyűjtése, értékrend felállítása
Kreatív írás: ismerettartalmú rövid próza vagy vers

Majd beszéljünk ezekről a találmányokról, felfedezésekről:

- Melyiket ismerik, használják, alkalmazzák a gyerekek is a hétköznapiakban?
- Melyik számukra a legérdekesebb?
- Miért?

Barkochba játékkal próbálják kitalálni, mi kötheti össze a találmányokat! (Mindet magyar tudós fedezte fel.)

Vedd figyelembe!

Kapcsolódó anyagrész a 4. osztályos állami olvasókönyvből: *Híres magyarok* (II/132–135. o.). Az ismerettartalmú szövegekben szereplő feltalálók/felfedezők és találmányaik/felfedezéseik: Kempelen Farkas – sakkozógép, Neumann János – számítógép, Szent-Györgyi Albert – C-vitamin.

3.1b Elmés lelemények

20
perc

A gyerekeket osszuk nyolc csoportra, és minden csoport válasszon magának egy találmányt, felfedezést! Olvassák el az ehhez tartozó szövegrészleteket, életrajzokat, majd számoljanak be a többieknek arról, hogy ki a felfedező/feltaláló, az adott találmány/felfedezés hogyan működik, hogyan alkalmazható, és miért fontos vagy hasznos!

Állítsanak össze egy érték-listát, hogy szerintük miért fontos, illetve mi lehetett benne az új, amikor feltalálták/felfedezték!

Vedd figyelembe!

Kisebb osztálylétszám esetén a gyerekek dolgozhatnak párban vagy kevesebb csoportban is. Utóbbi esetben is jobb, ha a gyerekek választanak.

Ezen a ponton érdemes ajánlani a gyerekeknek Laik Eszter – Misik-Nagy Rita: *Elmés lelemények* című könyvét (könyvajánló elérhető a Reftantáron).

3.1c Találmányok között élünk

15
perc

Beszéljünk arról, hogy milyen fontos technikai eszközök, találmányok könnyítik meg az életünket, a hétköznapijainkat! A gyerekek talán nem is gondolnak rá, hogy néhány évtizede még nem volt GPS, mobiltelefon, mikrosütő vagy elektromos autó. Gyűjtsünk össze közösen minél több ilyen találmányt, és írjuk fel a nevüket a táblára!

Minden gyerek válasszon közülük egy találmányt, és írjon róla egy rövid kis ismertető szöveget, ami akár vicces is lehet, vagy vers formájában is íródhat!

Vedd figyelembe!

Elképzelhető, hogy az órán csak a feladat megbeszélésére marad idő. Az írásbeli kidolgozás átcsúszhat a következő óra elejére, vagy házi feladat is lehet. Utóbbi esetben az információgyűjtésre könyvtár- és/vagy internethasználat is bevethető.

JEGYZETEIM

3.2 Legyünk feltalálók

min.
45 perc

3.2a Legyünk mi is feltalálók!

A gyerekeket hívjuk alkotó szerepjátékra, amelynek során „találjanak fel” valami különleges tárgyat vagy eszközt:

Most legyetek ti is feltalálók! A csoport, amiben eddig dolgoztatok, átalakul tudományos kutatócsoporttá, és egy olyan találmányon, felfedezésen dolgoztok, ami megváltoztatja a mindennapjainkat. Vajon mi lehet ez? Beszéljétek meg, és készítsetek róla rövid leírást, vázlatot (esetleg vázlatrajzot), majd a csoportok mutassák be a találmányukat! (Olvassák fel, amit írtak, vagy tartsanak beszámolót stb.!)

min.
25 perc

Vedd figyelembe!

Ha a gyerekek egyénileg vagy párban szeretnének dolgozni inkább, engedjük meg azt is!

Ha nagyon belelendülnek a munkába, és elhúzódik, ez a feladat kitölthet egy egész tanórát.

3.2b Marci autója

A gyerekek olvassák el **Tóth Krisztina: Marci szerel** című versét!

Húzzák alá azokat a szavakat, amelyekből megtudjuk, milyen ez az autó, és hogyan is működik!

min.
20 perc

- Hány éves lehet Marci, az autó „irányítója”?
- Tízévesen ti milyen újításokat vezetnétek be egy elképzelt új autómoddellen?

Rajzoljátok le, milyennek képzelitek el Marci autóját!

Akinek ehhez nincs kedve, a maga által elképzelt autómoddelt is lerajzolhatja.

Variáció

A rajzos feladatra akár egy teljes rajzórát is rászánhatunk, és autómoddell mellett más önálló találmányokat is lerajzolhatnak a gyerekek.

Ahogy Marci esetében, most szabad a fantázia: egészen különleges fantázia-találmányok is születhetnek.

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek képzeletének fejlesztése.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Fantáziajáték, alkotó csoportjáték

Találmány leírása és lerajzolása

Vers olvasása, szógyűjtés, értelmezés

Illusztráció készítése

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Rajzlap, rajzeszköz

